

Uusi paloturvallisuuslaitelaki ja käsisammuttimet

Webinaarit 1.10.2024

Kirsi Rajaniemi ja Jaana Rajakko

Laki eräistä paloturvallisuuslaitteista

- Uusi paloturvallisuuslaitelaki (191/2024) korvaa nykyisen pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007)
 - paloturvallisuuslaitelaki tulee voimaan 1.1.2025
 - lain soveltamisala ei muutu aikaisemmasta sääntelystä
 - sääntelyn keskeinen sisältö pääosin nykyinen
- Sääntelyn rakennetta ja sisältöä on selkeytetty
 - laissa kolme asiakokonaisuutta
 - asetuksista nostettu sääntelyä lain tasolle
 - yhtenäistetty käsitteitä ja menettelyjä
 - selvennetty suhdetta muuhun lainsäädäntöön
- Lain ”perustelumuoistio” eli hallituksen esitys löytyy mm. Finlexin tai eduskunnan verkkosivuilta tunnuksella HE 106/2023 vp

Paloturvallisuuslaitelain rakenne

Luku 1 Yleiset säännökset	Luku 2 Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot	Luku 3 Käsisammuttimien tarkastus ja huolto	Luku 4 Tuotteita koskevat vaatimukset	Luku 5 Valvonta Luku 6 Erinäiset säännökset
•Soveltamisala •Suhde muuhun lainsäädäntöön •Määritelmät	•Laitteiston toteutus , toiminnalliset vaatimukset ja dokumentointi •Asennusliikkeen toimintailmoitus, vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset •Laitteiston tarkastusvelvoite ja määräväli, uusintatarkastus, tarkastusten sisältö, tarkastuspöytäkirja ja tarkastustarra •Tarkastuslaitoksen hyväksyminen	•Käsisammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoite ja määräväli •Käsisammuttimien huolto- ja tarkastustyöt •Käsisammutinliikkeen toimintailmoitus, vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset	•Yleiset vaatimukset •Tuotteiden merkinnät, tiedot ja ohjeet, kielivaatimukset •Vaatimustenmukaisuus •Palo- ja häikävaroitimet, käsisammuttimet ja pienet alkusammutustuotteet, paloilmoittimen ja sammutuslaitteiston komponentit, rakennukseen asennettavat sammutuslaitteet, savunpoistoluukut, poistumisopasteet, tehdasvalmisteiset tulisijat, väestönsuojien varusteet ja laitteet	•Valvontaviranomaiset •Viranomaisen rekisteri ja julkinen tietopalvelu •Viranomaisen toimivaltuudet •Kiellot ja pakkokeinot •Muutoksenhaku •Vastuuhenkilön koe •Ulkomailla hankittu ammattipätevyys •Vastavuoroinen tunnustaminen •Tarkastuslaitoksen tiedonsaantioikeus •Pelastus- ja rakennusvalvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus •Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

5 luku Valvonta ja 6 luku Erinäiset säännökset

- Valvonta
 - Tukes lain valvontaviranomainen
 - pelastusviranomaiset valvovat paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen tarkastusvelvoitetta ja käsisammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoitteita
 - tuotteiden markkina-valvonta markkina-valvontalaki (1137/2016) ja rakentamislaki
- Voimaantulo 1.1.2025
 - siirtymäsäännöksillä mahdollistetaan nykyisten toimijoiden toiminnan jatkuminen
- Tarkennettu ja täydennetty sääntelyä
 - viranomaisen rekisteri ja tietojen luovuttaminen Tukesin verkkosivuilla
 - viranomaisen oikeus saada ja luovuttaa tietoja
 - kiellot ja pakkokeinot
 - muutoksenhaku
 - tarkastuslaitoksen tiedonsaantioikeus
 - vastuuhenkilön kokeen järjestäminen
 - ulkomailla hankitun ammattipätevyyden tunnustaminen
 - vastavuoroinen tunnustaminen
 - pelastus- ja rakennusvalvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus
 - lain soveltamisen raja- ja maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavissa kohteissa

Asetukset

- Valmistelussa sisäministeriön asetukset
 - paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista (korvaa vanhat A:60 ja A:65)
 - käsisammuttimista (korvaa vanhan SMA 790/2001)
 - rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta (päivitetään SMA 805/2005)
 - palovaroittimista (päivitetään SMA 239/2009)
- Asetusluonnokset lausunnolla 29.8.-14.10.2024
 - lausuntopyyntö on julkaistu Lausuntopalvelu.fi -verkkopalvelussa
- Pelastustoimen laitteista annetun lain nojalla annetuista asetuksista voimaan jää valtioneuvoston asetus väestönsuojien laitteista ja varusteista (409/2011) jää voimaan

Käsiammuttimien tarkastus ja huolto

Luku 3 Käsisammuttimien tarkastus ja huolto

- Paloturvallisuuslaitelaissa säädetään
 - käsisammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoitteesta ja määräväleistä
 - tarkastuksen ja huollon sisällöstä
 - käsisammutinliikkeiden tehtävistä ja Tukesille tehtävästä toimintailmoituksesta
 - käsisammutinliikkeen vastuuhenkilön pätevyysvaatimuksista ja pätevyystodistuksesta
- Sääntelyrakenne on erilainen kuin aikaisemmin
 - sääntelyä on nostettu asetustasolta lakiin
 - ei ole valmistelussa asetusta

Käsisammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoite

- Käsisammuttimen omistajan tai haltijan on huolehdittava käsisammuttimien tarkastuksesta ja huollosta
- Käsisammuttimet on tarkastettava kahden vuoden välein
 - tarkastus tehtävä vuoden välein, jos käsisammutin on alttiina kosteudelle, tärinälle, lämpötilojen vaihtelulle tai pakkaselle
- Käsisammuttimet on huollettava enintään 10 vuoden välein
 - valmistajan ilmoittamaa lyhyempää määräväliä on noudatettava
- Ensimmäisen tarkastuksen ja huollon ajankohta lasketaan käsisammuttimen valmistusajankohdasta
- Käsisammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoite koskee kaikkia sammuttimia
 - kyse pääosin rakennuksiin hankituista käsisammuttimista
 - » poikkeus: ei koske koteihin tai muuhun yksityiseen käyttöön hankittuja sammuttimia
 - koskee myös ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien käsisammuttimia
 - koskee myös liikennevälineiden käsisammuttimia, ellei ole säädetty muualla toisin

Tarkastuksen ja huollon sisällöstä säädetään aikaisempaa tarkemmin

- Käsisammuttimen tarkastus sisältää toimenpiteet, joilla voidaan todeta sammuttimen toimintakunto
 - varmistetaan käyttölaitteiden toimivuus
 - tehdään tarpeelliset puhdistukset
 - sammutin punnitaan ja mitataan paine
 - tarkastetaan merkintöjen ja ohjeiden luettavuus
 - arvioidaan sammuttimien osien kulumisen ja sijoituspaikan vaikutuksia toimintakuntoon
- Käsisammuttimen huollossa tehdään tarpeelliset puhdistukset, säädöt ja huoltotoimenpiteet
 - sammutin tyhjennetään, tiivisteet uusitaan ja sammutin täytetään
 - huolto sisältää myös tarkastukseen sisältyvät toimenpiteet
- Pääsääntönä noudattaa kyseisen sammuttimen tarkastusta ja huoltoa koskevia ohjeita
 - jos ohjeita ei ole saatavissa, huoltoa ei välttämättä voi tehdä
- Tarkastus- ja huoltotyöt eivät kata painelaitesäätelyn edellyttämää määräaikaistarkastusta
 - jos painelaitesäätelyn mukainen määräaikaistarkastus on tekemättä, ei sammuttimelle saa tehdä tarkastusta tai huoltoa

Tarkastus- ja huoltotarroista

- Käsiammuttimeen kiinnitettävä tarkastustarra osoittaa
 - tarkastuksen tehdyksi
 - käsiammuttimen olevan toimintakuntoinen
 - » tarkastustarraa ei voi kiinnittää, jos käsiammutin ei ole toimintakunnossa
 - » huollon tarpeesta on kerrottava käsiammuttimen omistajalle
- Tarkastus- ja huoltotarraan merkitään
 - käsiammutinliikkeen nimi ja Y-tunnus
 - ajankohta, milloin tarkastus tai huolto on tehty
 - tarkastustarraan merkitään lisäksi sijoituspaikan mukainen seuraavan tarkastuksen ajankohta
- Huollettuun käsiammuttimeen kiinnitetään sekä tarkastus- että huoltotarra
- Tarrat eivät saa peittää käsiammuttimen merkintöjä tai etikettiä
 - tarkastustarra on sijoitettava niin, että tarra on luettavissa ammuttimen ollessa telineessä

Käsisammutinliikkeen vaatimukset

Vaatimukset pelastustoimen laitelaissa (10/2007) ja käsisammuttimien tarkastusasetuksessa (917/2005)	Vaatimukset paloturvallisuuslaitelaissa (191/2024)
Ennen toiminnan aloitusta ilmoitus Tukesille Ilmoitus on ollut voimassa 5 vuotta	Ennen toiminnan aloitusta ilmoitus Tukesille Toiminnan voi aloittaa Tukesin vahvistuksen jälkeen Ilmoitus voimassa toistaiseksi
Oltava vähintään yksi vastuuhenkilö, joka on toiminnanharjoittaja tai liikkeen päätoimisessa palveluksessa	Oltava vähintään yksi vastuuhenkilö, joka on toiminnanharjoittaja tai liikkeen palveluksessa ja jolla on tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia tehtävästä
Ilmoitettava muutoksista 1 kk kuluessa sekä toiminnan lopettamisesta	Ilmoitettava vastuuhenkilön vaihtumisesta, toiminnan olennaisista muutoksista tai lopettamisesta 1 kk kuluessa. Tarvittaessa nimettävä uusi vastuuhenkilö 3 kk kuluessa
Tarkastus- ja huoltotyöt on suoritettava asiantuntevasti ja huolellisesti	Tarkastus- ja huoltotyöt on tehtävä asiantuntevasti ja huolellisesti noudattaen hyvää tarkastus- ja huoltokäytäntöä. Tarkastus- ja huoltotyöt on tehtävä turvallisesti
Liikkeellä oltava ainakin yksi kiinteä huoltopaikka - asetuksessa säädetty tilojen vaatimuksista	Oltava töiden edellyttämät asianmukaiset tilat ja työvälineet
Pidettävä luetteloa tarkastamistaan ja huoltamistaan käsisammuttimista 5 vuoden ajalta	Luettelointivelvoite painelaitteena on poistettu. Asiakkaalle annettavasta luettelosta ei ole säädetty

Käsiammutinliikkeen vastuuhenkilö

Vaatimukset pelastustoimen laitelaissa (10/2007) ja käsiammuttimien tarkastusasetuksessa (917/2005)

Tukesin antama pätevyystodistus

- hyväksytysti suoritettu käsiammuttimien huoltotutkinto

Pätevyystodistus voimassa enintään 5 v

- uusiminen ilman tutkinnon uudelleen suorittamista, jos toiminut koko ajan vastuuhenkilönä

Tehtävät

- huolehtii, että tarkastus- ja huoltotyössä noudatetaan säädöksiä
- huolehtii, että tarkastus- ja huoltotöitä tekevät ovat ammattitaitoisia ja saaneet tehtäviin riittävästi opastusta

Vaatimukset paloturvallisuuslaitelaissa (191/2024)

Tukesin antama pätevyystodistus

- hyväksytysti suoritettu käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön koe
- yhteensä vähintään vuoden työkokemus

Pätevyystodistus voimassa toistaiseksi

- nykyiset pätevyystodistukset jäävät voimaan
- siirtymäsäännöksen mukaan nykyinen pätevyystodistus on uusittava toistaiseksi voimassaolevaksi ennen voimassaolon umpeutumista, uusiminen ei edellytä vastuuhenkilön kokeen uudelleen suorittamista

Tehtävät

- huolehtia, että tarkastus- ja huoltotyössä noudatetaan lakia
- huolehtia, että tarkastus- ja huoltotöitä tekevillä on tarvittava osaaminen ja heidät on perehdytetty tehtäviinsä
- tunnettava tarkastus- ja huoltotöitä koskevat vaatimukset
- ylläpidettävä ammattitaitoaan

Käsisammuttimet tuotteena

Luku 4 Tuotteiden vaatimukset

- Laissa säädetään
 - markkinoille saatettavien tuotteiden yleinen turvallisuusvaatimus: oltava käyttötarkoitukseen sopivia ja toimittava oletetulla tavalla, keskeistä toimintavarmuus
 - tuotteen merkinnöistä, tiedoista ja ohjeista: tuotteen mukana oltava asianmukaisen ja turvallisen käytön edellyttämät tiedot, merkinnät ja ohjeet suomeksi ja ruotsiksi
 - tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittaminen
- Rakennustuotteiden osalta sääntely rakentamislaisissa (751/2023) ja EU:n rakennustuoteasetuksessa
- Asetuksella mahdollista antaa tarkempaa sääntelyä, jos tarpeellista esim. EU-sääntelyn toimeenpanemiseksi tai tuotestandardien soveltamisen tueksi
- Väestönsuojan laitteista ja varusteista oma pykälä
 - teknisistä vaatimuksista säädetty asetuksessa (409/2011), joka jää voimaan

Sisäministeriön asetus käsisammuttimista (lausuntoversio)

- Asetuksessa säädettäisiin markkinoille saatettavien käsisammuttimien vaatimukset
 - jatkossakin standardin SFS-EN 3-7 mukaisia
 - uusi vaatimus valmistajan määrittämä huoltoväli on merkittävä käsisammuttimen etikettiin
 - » merkinnöille puolen vuoden siirtymäaika
 - kotitalouskäyttöön tarkoitettu käsisammutin voi olla muunkin värinen kuin standardin mukainen punainen
 - » sammuttimeen merkittävä tieto, että sammutin on tarkoitettu ainoastaan kotitalouskäyttöön
 - » muilta osin on oltava standardin mukainen

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi